

Samanta Schweblin (Buenos Aires, 1978) este o scriitoare argentiniană de limbă spaniolă. În 2002, Schweblin a publicat primul său volum de povestiri, *El núcleo del disturbio*, care a câștigat un premiu din partea Fondo Nacional de las Artes din Argentina și locul întâi la Concursul național Harold Conti. În 2008, a câștigat Premiul Casa de las Américas pentru volumul de povestiri *Pájaros en la boca*, iar în 2015 a publicat cel de-al treilea volum de povestiri, *Siete casas vacías*. Primul său roman, *Vis febril* (*Distancia de rescate*), a câștigat Premiul Tigre Juan 2015 și a fost nominalizat la Premiul Man Booker International 2017. În 2018 a publicat cel de-al doilea roman, *Kentukis*. Povestirile Samantei Schweblin au fost incluse în mai multe antologii, iar traduceri ale unora dintre ele au fost publicate în revistele *The New Yorker* și *Granta*. În 2010, a fost aleasă de revista *Granta* printre cei mai buni 22 de scriitori de limbă spaniolă sub 35 de ani. Scrierile sale au fost traduse în peste 20 de limbi, printre care engleză, germană, franceză, italiană, portugheză, sârbă și suedeză. Locuiește în Berlin.

SAMANTA SCHWEBLIN

VIS FEBRIL

Traducere din limba spaniolă de
Lavinia Similariu

București
2019

Sunt ca viermii.

Ce fel de viermi?

Ca viermii, peste tot.

Băiatul e cel care vorbește, îmi spune cuvintele la ureche. Eu sunt cea care întreabă. Viermi în corp?

Da, în corp.

Viermi de pământ?

Nu, alt tip de viermi.

E întuneric și nu pot să văd. Cearșafurile sunt aspre, se încrețesc sub corpul meu. Nu pot să mă mișc, spun.

Din pricina viermilor. Trebuie să ai răbdare și să aștepți. Și, în vreme ce aștepți, trebuie să găsești punctul exact în care se nasc viermii.

De ce?

Pentru că e important, e foarte important pentru toți.

Încerc să încuviințez, dar corpul meu nu răspunde.

Ce se mai întâmplă în grădina casei? Eu sunt în grădină?

Nu, nu ești, dar e Carla, maică-ta. Am cunoscut-o acum câteva zile, când tocmai ajunsese-răm la casa pe care o închiriaserăm.

Ce face Carla?

Termină cafeaua și lasă ceașca în iarbă, lângă fotoliul pliant.

Și mai ce?

Se ridică și se îndepărtează. Își uită sandalele indiene, care rămân la câțiva metri mai încolo, pe treptele de la piscină, însă nu-i spun nimic.

De ce?

Pentru că vreau să aștept să văd ce face.

Și ce face?

Își pune poșeta pe umăr și pleacă în costumul de baie auriu către mașină. Există un soi de fascinație reciprocă între noi două, iar prin contrast, scurte răstimpuri de repulsie; pot să le simt în situații foarte precise. Ești sigur că e necesar să facem aceste observații? Avem timp pentru asta?

Observațiile sunt foarte importante. De ce sunteți în grădină?

Pentru că tocmai ne-am întors de la lac și mama ta nu vrea să intre în casa mea.

Vrea să te scutească de probleme.

Ce fel de probleme? Trebuie să tot intru și să ies, iar și iar, mai întâi după limonade, apoi după crema protectoare. Nu mi se pare că asta înseamnă să mă scutească de probleme.

De ce v-ați dus la lac?

A vrut s-o învăț să șofeze, a zis că dintotdeauna a vrut să învețe, dar, odată ajunsese la lac, nici una din noi nu a avut răbdarea necesară.

Ce face acum în grădină?

Deschide portiera mașinii mele, se așază la volan, cotrobăie o clipă prin poșetă. Eu îmi dau jos picioarele de pe fotoliul pliant și aștept. E prea cald. După aceea, Carla se satură să tot cotrobăie și apucă volanul cu amândouă mâini-le. Stă așa un moment, uitându-se spre poartă, ori poate spre casa ei, mult mai încolo de poartă.

Și mai ce? De ce taci?

M-am fixat pe povestirea asta, o văd cât se poate de bine, dar uneori îmi e greu să avansez. Să fie oare de la ce-mi injectează infirmierele?

Nu.

Dar am să mor peste câteva ore, are să se întâmple asta, nu? E straniu că sunt atât de liniștită. Pentru că, deși nu mi-o spui, eu o știu, și, cu toate astea, e cu neputință să-ți spui ție însuși.

Nimic din toate astea nu este important. Pierdem timpul.

Dar e adevărat, nu? Că am să mor.

Ce se mai întâmplă în grădină?

Carla își sprijină fruntea pe volan și umerii i se scutură puțin, începe să plângă. Crezi că am putea să fim aproape de punctul exact în care se nasc viermii?

Continuă, nu uita detaliile.

Carla nu face nici un zgomot, dar reușește să mă convingă să mă scol și să mă duc spre ea. Mi-a plăcut de la început, din ziua când am văzut-o cărând cele două găleți mari de plastic în soare, cu impunătorul ei coc roșcat și cu salopeta din denim. Din adolescență nu mai văzusem pe nimeni purtând așa ceva și am insistat cu limonadele, am invitat-o să bem ceai *mate* în dimineața următoare, în cea următoare și în următoarea de asemenea. Astea sunt detaliile importante?

Punctul exact este într-un detaliu, trebuie să fii un bun observator.

Traversez grădina. Când ocolesc piscina, mă uit spre sufragerie și o verific prin fereastră pe Nina, fiica mea, care doarme mai departe, îmbrățișându-și imensa cârțiță de pluș. Intru în mașină prin partea pasagerului. Mă așez, dar las portiera deschisă și cobor geamul, pentru că e foarte cald. Cocul mare al Carlei e puțin căzut, desfăcut pe o parte. Se reazemă de spătar,

conștientă că sunt acolo, din nou lângă ea, și mă privește.

– Dacă îți povestesc, zice, n-ai să mai vrei să mă vezi.

Mă gândesc ce să-i spun, ceva de genul „Carla, te rog, nu fi ridicolă“, dar în schimb îi privesc degetele de la picioare, încordate pe pedale, picioarele lungi, brațele slabe, dar puternice. Mă descumpănește că o femeie cu zece ani mai în vârstă decât mine este cu mult mai frumoasă.

– Dacă îți povestesc, zice, n-ai să vrei ca el să se joace cu Nina.

– Dar, Carla, te rog, cum să nu vreau.

– N-ai să vrei, Amanda, zice, și ochii i se umplu de lacrimi.

– Cum îl cheamă?

– David.

– E al tău? E fiul tău?

Încuviințează. Fiul acela ești tu, David.

Știu, continuă.

Își șterge lacrimile cu încheieturile degetelor și îi zornăie brățările aurii. Eu nu te văzusem niciodată, dar când i-am spus domnului Geser, administratorul casei pe care am închiriat-o, că mă întâlnesc cu Carla, el m-a întrebat numaidecât dacă te-am cunoscut. Carla a zis:

– Era al meu. Acum nu mai e.

Am privit-o fără să înțeleg.

Nu-mi mai aparține.

– Carla, un fiu este pentru toată viața.

– Nu, dragă, zice. Are unghiile lungi și îndreptate spre mine, la nivelul ochilor.

Atunci îmi amintesc de țigările soțului meu, deschid torpedoul și i le întind, cu tot cu brichetă. Practic mi le smulge din mâini și parfumul cremei sale de protecție solară plutește între noi.

– Când s-a născut, David era un scump.

– Bineînțeles, spun, și îmi dau seama că acum trebuie să tac.

– Prima oară când mi l-au dat să-l țin în brațe, m-am speriat foarte rău. Eram convinsă că îi lipsește un deget. Susține țigara cu buzele, surâzând la acea amintire, și o aprinde. Infirmiera a spus că se mai întâmplă uneori din cauza anesteziei, rămân sechele, iar până când n-am numărat de două ori cele zece degete de la mâini, nu m-am convins că totul ieșise bine. Ce n-aș da acum pentru ca lui David să-i lipsească doar un deget.

– Ce are David?

– Dar era un scump, Amanda, îți spun că era un scump. Zâmbea toată ziua. Cel mai mult îi plăcea să stea afară. Piața îl înnebunea, de mic. Ai văzut că aici nu se poate circula cu căruciorul. În sat, da, însă de aici până în piață trebuie să mergi printre casele de vacanță și

maghernițele de pe drum, e o pacoste cu noroiul, dar lui îi plăcea atât de mult, că până la trei ani îl duceam până acolo în brațe, douăsprezece cvartale. Când vedea toboganul, începea să țipe. Unde e scrumiera în mașina asta?

E sub bord. O scot din suport și i-o dau.

– Atunci David s-a îmbolnăvit, cam la vârsta aia, acum vreo șase ani. A fost într-un moment complicat. Eu începusem să muncesc la ferma lui Sotomayor. Lucram pentru prima oară în viața mea. Îi țineam contabilitatea, cică, dar ce făceam eu n-avea nici o legătură cu contabilitatea. Să zicem că îi ordonam hârtiile și îl ajutam să țină socotelile, dar mă distram. Mă duceam la autorități în sat, bine îmbrăcată. Pentru tine, care vii din capitală e altceva, aici pentru elegantă îți trebuie un pretext, iar asta era perfect.

– Și soțul tău?

– Omar creștea cai. Așa cum auzi. Era alt om Omar.

– Cred că l-am văzut ieri când am ieșit cu Nina la plimbare. A trecut cu mașina, dar nu ne-a răspuns la salut.

– Da, asta e Omar acum, zice Carla clătinând din cap. Când l-am cunoscut încă zâmbea, și creștea cai de curse. Îi ținea în cealaltă parte a satului, dincolo de lac, însă când am rămas însărcinată a mutat totul aici. Cea de aici era

Libris
Respectul pentru oamenii săraci

casa părinților mei. Omar spunea că atunci când o să dăm lovitura și o să ne umplem de gologani, renovăm totul. Eu voiam să pun covor pe jos. Da, o nebunie ținând cont unde locuiesc, dar cât mi-ar fi plăcut. Omar avea două iepe mame de lux, din care se născuseră Tristeza Cat și Gamuza Fina, vândute deja, și care alergau, mai aleargă și astăzi, pe hipodromurile Palermo și San Isidro. Apoi s-au născut alte două și un mânzuleț, dar numele lor nu mi le mai amintesc. Ca să-ți meargă bine în afacerea asta, trebuie să ai un bun armăsar de montă, iar lui Omar i-l împrumutau pe cel mai bun. A împrumut o parte din teren pentru iepe, a făcut o curte în spate pentru mânji, a plantat lucernă, iar după aceea, mai liniștit, a construit grajdul. Înțelegerea era ca el să ceară armăsarul și i-l lăsau două sau trei zile. Când se vindeau mânji, un sfert din bani îi revenea stăpânului armăsarului. Înseamnă mulți bani, pentru că, dacă armăsarul e bun și mânji sunt îngrijiți cum se cuvine, fiecare poate fi vândut pe o sumă între 200 000 și 250 000 de pesos. Astfel că aveam nenorocitul de cal la noi. Omar nu-l scăpa din ochi toată ziua, îl urmărea ca un zombi și socotea de câte ori montează fiecare iapă. Ca să plece, aștepta ca eu să mă întorc de la Sotomayor, și atunci era rândul meu. Eu abia dacă îl spionam din când în când de la fereastra

bucătăriei, îți închipui. Așa se face că într-o după-amiază spăl vasele și îmi dau seama că nu văd armăsarul de ceva vreme. Mă duc la cealaltă fereastră, și la cealaltă, pe unde se vede până în spate, și nimic: erau iepele, dar nici urmă de armăsar. Îl iau în brațe pe David, care făcea primii pași și în tot timpul ăla încercase să se țină după mine prin casă, și ies. Nu sunt multe posibilități cu lucrurile astea, un cal e sau nu e. Evident, din vreun motiv, sărise peste împrumuire. E neobișnuit, dar câteodată se întâmplă. M-am dus până la grajd rugându-mă la Dumnezeu să fie acolo, însă nu era. M-am însuflețit gândindu-mă la pâraiaș, care e mititel și curge mai în jos. Un cal putea să se adape acolo și nici nu-l vedeai din casă. Îmi amintesc că David a întrebat ce se întâmplă, îl luasem în brațe înainte de a ieși din casă și mă ținea de gât, vocea îi era întretăiată de pașii mari pe care îi făceam dintr-o parte în alta. „E colo mami“, a zis David. Și acolo era armăsarul, se adăpa din pâraiaș. Acum nu-mi mai spune mamă. Am coborât, și David a vrut să-l las jos. I-am spus să nu se apropie de cal. Eu am făcut pași mici către animal. Uneori se mai îndepărta, însă am avut răbdare și curând a prins încredere. Am putut să-l apuc de frâu. Ce ușurare, îmi amintesc perfect, am oftat și am spus cu voce tare: „Dacă te pierdeam, pierdeam

și casa, nenorocitul“. Vezi, Amanda, asta e ca degetul care credeam că-i lipsește lui David. Îți zici „să pierd casa ar fi lucrul cel mai rău“, iar apoi constăți că există lucruri și mai rele, încât ai da casa și viața ca să te întorci la momentul ăla și să dai drumul animalului blestemat.

Aud zgomotul sitei de tânțari din camera de zi și ne uităm amândouă spre casa mea. Nina e în ușă, îmbrățișându-și cârțița. E adormită, atât de adormită, că nici măcar nu pare să se sperie că nu ne vede pe nicăieri. Face câțiva pași, fără să slăbească jucăria de pluș, se sprijină cu putere de balustradă și se concentrează ca să coboare cele trei trepte ale galeriei, până ce calcă pe iarbă. Carla se reazemă din nou de spătar și o privește prin oglinda retrovizoare, în tăcere. Nina își scrutează picioarele. Face lucrul acela nou pe care îl face de când am venit, încearcă să smulgă iarba întinzând și strângând degetele de la picioare.

– David se așezase pe vine în pâraiaș, avea pantofiorii uzi, își băgase mâinile în apă și își sugea degetele. Atunci am văzut pasărea moartă. Era foarte aproape, la un pas de David.

Am țipat la el speriată, s-a speriat și el, s-a ridicat numaidecât și a căzut în fund din pricina sperieturii.

Bietul meu David. M-am apropiat târând calul, care necheza și nu voia să mă urmeze, și, cum am putut, m-am descurcat să-l duc cu o singură mână și să lupt cu amândoi ca să ne cățărăm până sus. Despre asta lui Omar nu i-am spus nimic. Pentru ce? Pocinogul fusese făcut și reparat. Dar în dimineața următoare calul stătea culcat. „Nu este“, a zis Omar, „a fugit“, și am fost gata să-i spun lui Omar că mai fugise o dată, însă el l-a zărit culcat în pășune. „Pe dracu“, a zis. Armăsarul avea pleoapele atât de umflate, că nu i se vedeau ochii. Avea buzele, orificiile nasului, toată gura atât de umflată, că părea alt animal, un monstru. Abia mai avea putere să geamă de durere, și Omar a spus că inima îi bătea ca o locomotivă.

A pus să fie chemat urgent veterinarul, au venit câțiva vecini, toată lumea era preocupată și alerga încoace și încolo, dar eu m-am întors disperată în casă, l-am luat pe David care încă dormea în pătuțul lui și m-am închis în cameră, ca să mă urc în pat cu el în brațe, să mă rog. Să mă rog ca o nebună, să mă rog cum niciodată nu mă rugasem în viața mea. Te întrebi, pesemne, de ce n-am dat fuga la dispensar în loc să mă închid în cameră, dar câteodată nu e timp ca să recunoști dezastrul. Orice ar fi băut calul, băuse și David al meu, iar dacă armăsarul era pe